

T

A Szeged-Csanádi Egyházmegye magazinja

Toronyirány

XV. évfolyam, 5. szám
2023. október 18.

MAGYAR PIETA 1956

INGYENES

8. SZENT GELLÉRT FESZTIVÁL

Védőszentje és alapító püspöke, Szent Gellért szeptember 24-i emlékünnepéhez kapcsolódóan egyházmegyénk ebben az esztendőben is a klasszikus zene világnézetek és nyelvek fölött álló, egyetemes nyelvén invitálta az érdeklődőket a székesegyház, illetve a Gál Ferenc Egyetem tereibe.

11. NEM LEHET FÉLELEMBEN ÉLNI

Augusztus 13-án, Nagyboldogasszony ünnepét megelőző vasárnap tartották a gyulai Nádi Boldogasszony-kegytemplom főbúcsúját. Az idei eseményhez két jelentős évforduló is kapcsolódott.

19. EZÜSTMISE AZ INTERNÁLÓ-TÁBORBAN

Az 1956-os forradalom és szabadságharc eseményei, valamint az azt követő megtorlások érintették egyházmegyénk papságát is. Néhányuk jellegzetesnek tekinthető sorsát mutatjuk be röviden, mintegy illusztrálva a kommunista diktatúrának a katolikus egyházhoz való viszonyulását

Toronyirány

A Szeged-Csanádi Egyházmegye magazinja
Megjelenik: évente hétszer

Kiadja: **Gerhardus Média Központ Kft.**
6720 Szeged, Aradi Vértanúk tere 2.

Felelős kiadó: **dr. Kiss-Rigó László**,
a Szeged-Csanádi Egyházmegye püspöke

Felelős szerkesztő: **dr. Antal Zsolt**

Lapmenedzser: **Orosz László**

Nyomdai előkészítés: **WellCom Stúdió**

Nyomtatás: **Dürer Nyomda Kft.**

Eng. szám: **163/0819/2/2009**

A szerkesztőség elérhetőségei:

gerhardusmedia@gmail.com

+36 20 586 0102

A kéziratok rövidítésének jogát fenntartjuk.

A BORÍTÓN TÓBIÁS KLÁRA: MAGYAR PIETA 1956 C. SZOBRA

FOTÓ: GÉMES SÁNDOR

14. MEGRENDEZTÉK A 26. ÁGOTA TÁBORT

26. alkalommal rendezte meg az Állami Gondozottak Országos Találkozóját az ÁGOTA Alapítvány és a Szeged-Csanádi Egyházmegye Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltatója. Tass-Alsószenttamáson, ÁGOTA Falván több mint ötszáz nehézsorsú fiatal volt részese a tíznapos mennyországnak, ahol a kikapcsolódást szolgáló programok mellett segítő szakemberek, pedagógusok, terapeuták, valamint képzett önkéntesek foglalkoztak velük.

Tisztelt Olvasók, Kedves Testvérek!

Október hónap kiemelt alkalmat nyújt a történelmi emlékezésre, illetve az ünneplésre határoktól függetlenül a magyar nemzet minden tagjának, minden magyar közösségnek. A napokban emlékezünk meg az '56-os forradalomról és szabadságharcról, a hó elején emlékeztünk az Aradi vértanúkra, október 8-án pedig – ami most vasárnapra esett – a magyar katolikusok bárhol a világban Máriát, mint a Magyarok Nagyasszonyát ünnepelték.

Ez a jelenség egyáltalán nem egyedülálló a komoly katolikus hagyományokkal rendelkező nemzetek esetében. Csak Európát tekintve az írek például már a 17. században szabadságharcaik idején Máriát védnöküknek, pátrónájuknak titulálták, és Írország királynőjeként tisztelik azóta is, ahogy a lengyelek szintén Lengyelország királynőjeként emlegetik. A különbség talán az, hogy mi magyarok egészen államiságunk kezdetére, Szent Istvánra vezetjük vissza ezt a sajátos Mária-tiszteletet, aki végrendeletszerűen Mária védnöksége alá helyezte az országot, a nemzet jövőjét. Azóta Mária személye, alakja elválaszthatatlan része lett a magyar kultúrának, történelemnek, legyen szó irodalomról, zenéről, képzőművészetről, népszokásokról vagy jelentős történelmi eseményekről. Ebben is igazolva láthatjuk azt a vitathatatlan állítást, hogy aki a magyar nemzet tagjának érzi magát, az mindentől függetlenül kulturális értelemben keresztény gyökerekkel rendelkezik. Gondoljunk például arra a politikusra, aki talán nem vádolható bigott vallásossággal vagy a keresztény egyházak iránti vonzalommal, mégis beszédeiben hangzatosan utal a bér málkózásra vagy Magyarországra, mint Mária országára. Ezáltal is, talán tudat alatt, tanúskodik arról, hogy ő maga is kulturális értelemben keresztény gyökerekkel rendelkezik. Nem is tehet másképp, hisz egy nemzet, egy személy kulturális gyökerei adottságok, tények, melyek mint tudjuk, makacs dolgok. Tagadni azokat lehet, de megváltoztatni nem. Kulturális gyökereink, adottságaink megváltoztatására kísérletet tehetünk, de ez a próbálkozás olyan sikerrel kecsegtet, mint azt, aki saját nemét próbálja megváltoztatni. Persze a tudatos hívő ember számára Mária nemcsak kultúránk része. Az ő személyéből, alakjából kiolvashatjuk, hogy Isten, aki személyre szabott tervvel kínálja meg az embert, és azt, aki ezt szabadon elfogadja és együttműködik vele, magához emeli, hogy eljuttassa annak a folyamatnak a csúcsára és célpontjába, mely folyamatot természettudományos kifejezéssel evolúciónak, az ember megjelenése óta történelemnek nevezünk.

Szeged, 2023. október 23., Kapisztrán Szent János ünnepe

Kiss-Rigó László
püspök

Szentmisével indult az egyetemi tanév

Az új tanévben soha nem látott számú hallgató, 1091 fő iratkozott be a Gál Ferenc Egyetemre, így most már több mint kétezeren tanulnak az intézmény különböző képzési helyein.

Az intézmény és jogelődjeinek hagyományaihoz híven szeptember 14-én, a Szent Kereszt felmagasztalásának ünnepén Veni Sancte szentmisével és ünnepséggel indította a tanévet a Gál Ferenc Egyetem a Szeged-Csanádi Egyházmegye székesegyházában.

– Aki magyar, aki európai, az szükségszerűen – legalábbis kulturális értelemben – keresztény. Ősi hagyomány, hogy az egyházi egyetem a Szentlélek segítségül hívásával, ünnepi szentmisével kezdi meg a tanévet – fogalmazott Kiss-Rigó László püspök. Emlékeztette az egybegyűlteket, hogy mindez többet jelent egyszerű hagyománykövetésnél: a Jézus Krisztusban hívők, az általa adott eszközökkel vele személyes kapcsolatban állók kérik a Szentlélek ajándékát azért, hogy biztosítson szellemi-lelki erőt, fényt, kitartást az egész éves munkához. Megjegyezte azonban a hallgatóknak azt is, ahogy nincs húsvét nagypéntek nélkül, úgy áldozat nélkül sincs eredmény: a felvételi, a beiratkozás csak az első lépés, a sikeres vizsgákért meg kell küzdeniük a diákoknak.

Azbej Tristan, a Miniszterelnökség Üldözött Keresztények Megsegítéséért és a Hungary Helps Program Megvalósításáért Felelős Államtitkárságának vezetője szerint nemcsak egy egyetemi, hanem egy lelki közösség is az, amely

szentmise ünneplésével kezdi a tanévet. Elárulta, személyesen is ismerte kisgyermekként Gál Ferencet. Csodálta, hogy bármikor, készülés nélkül tudott latin nyelven beszédet mondani, de ugyanolyan természetességgel beszélgetett nagypapjával az alapvető hittételekről, mint a nagymamájával az asznapi leves receptjéről. Az államtitkár e személyes érintettség okán érezte úgy, hogy szeretne jó tanácsokat megfogalmazni az egyetem újdonsült polgárainak – helyesebben arról beszélt, hogy milyen tanácsokat fogalmazna meg két évtizeddel ezelőtti önmagának.

– Elsőként azt tanácsolnám magamnak, hogy ismerjem fel az áldást, az ajándékot az egyetemi években. A bölcsesség a Szentlélek ajándéka, de a tudás nem, azt csak kemény munkával lehet megszerezni – mondta. Kiemelte, felbecsülhetetlen érték, hogy európaiként, magyarként lehetőségünk van a tudás megszerzésére. Számtalan válság-övezetben járt, e térségekben rengeteg olyan gyermekkel, fiatalal találkozott, akiknek nincs lehetősége tanulni: vagy azért, mert keresztény hitük miatt nem engedik, vagy amiatt, mert akkora szegénységben él a család, hogy a gyermekeknek óvoda koruktól dolgozniuk kell.

Egy példát is megemlített. Kongóban járt egy kétmillió városban. Itt a gyermekek csupán negyven százaléka részesülhetett alapfokú oktatásban, ők is az egyház erőfeszítéseinek köszönhetően. Magyarország is próbál segíteni a saját lehetőségeit figyelembe véve. Ennek jegyében több mint háromszáz üldözött keresztény fiatal tanul magyarországi felsőoktatási intézményekben a Hungary Helps Programnak köszönhetően.

FOTÓK: GÉMES SÁNDOR

Számára is megrázó volt, amikor meghallgathatta egy nigériai lány, Rebecca történetét az államtitkárságán. A lány onnan származott, ahol a Boka Haram iszlamista terror-szervezet megkezdte tevékenységét. Rebecca elmesélte Azbej Tristannak, hogy a szomszéd házba, ahol a rokonaik éltek, gyújtóbombát dobtak be a dzsihadisták, a bent lakók meghaltak – ekkor döntött úgy a családja, hogy azok a fiatalok, akik megtehetik, meneküljenek el a térségből. Keresztény élethivatásából fakadóan eldöntötte, hogy annyi fájdalmat, szenvedést tapasztalt élete során, hogy ő az életét a gyógyításnak szentelné, ápolónő szeretne lenni – mondta az államtitkár. Tanulmányait azonban a fizetős felsőoktatásban nem tudta volna folytatni. Közben házassági ajánlatot kapott a családja egy muzulmán férfitől, de ezért fel kellett volna adnia élethivatását. – Élettörténetének ezen a pontján zokogni kezdett az irodámban. Megrázott a története, próbáltam vigasztalni: nincs veszélyben, nincs kiszolgáltatva. De amikor újra meg tudott szólalni, elmondta, hogy nem a szörnyű és megrázó élmények miatt sír, hanem mert hálás a Gondviselésnek azért, ami ezután történt – fogalmazott Azbej Tristan. A lány sorsában váratlan fordulatot jelentett, hogy találkozott *Fodor Réka* missziós orvossal, akit a legtöbben csak Afrékaként ismernek. A doktornő felvette a kapcsolatot az államtitkárral. Közös munkájuk eredményeképpen Rebecca megkezdhetette tanulmányait Magyarországon, s néhány év múlva ápolónőként térhet haza.

Azbej Tristan szerint a harmadik világban élő nehézsorsú emberek miatti szolidaritás okán is a magyar diákoknak a lehető legtöbbet kell kihozniuk önmagukból az egyetemi évek alatt. Elárulta, maga is lázadozott fiatalként amiatt, hogy egy felsőoktatási intézmény merev szabályrendszerrel bír, adott esetben dogmatikus látásmódot kényszerít rá a hallgatóira. Azóta felismerte, hogy a szabályok, a hagyományos értékek elfogadása nem korlátokat jelent, hanem megadja a kereteket az önkitaljesítéshez. Rámutatott, az egyetemi időszak egy olyan lehetőség, amikor felismerhetik, hogy mi érdekli őket, mi lehet az a hivatás, amely a szenvedélyükké válhat. A hallgatók ekkor találhatják meg annak a módját, hogy miként hozhatnak pozitív változásokat a társadalomban – miközben önmagukat is megvalósíthatják.

– Ne feledkezzenek meg arról sem, hogy az egyetem az önállóság és az önmenedzselés iskolája is. Tanuljanak meg időt beosztani, prioritásokat felállítani és célokat kitűzni – üzent. Idézte a világhírű kanadai klinikai pszichológust, Jordan Petersont: Ha jobb helyé akarod tenni a világot, először rakj rendet a szobádban! Az államtitkár ezt úgy fordította le a hallgatóknak, hogy a bennük lakozó kreatív energiákat csak akkor tudják kihasználni, ha rendet raknak magukban, tisztában vannak életük kereteivel.

– Idén 1091 fő kezdi meg tanulmányait a Gál Ferenc Egyetemen – emelte ki *Dux László*, az intézmény rektora. Hangsúlyozta, hogy ez komoly eredmény: nemcsak azért, mert ez háromszorosa az elmúlt évben felvettek számának, hanem mert a pontszámokból látszik, hogy jó felvéte-

Dux László rektor, Kiss-Rigó László püspök és Azbej Tristan államtitkár

li eredményekkel érkeznek az egyetem gólyái. Többségük, mintegy 60 százalékuk államilag támogatott finanszírozási formában végezheti tanulmányait. A legtöbbjüket Békés vármegyéből vették fel, de jelentős számban képviseltetik magukat a Csongrád-Csanád és a Jász-Nagykun-Szolnok vármegyeiek is. Jelentős sikernek tartja a rektor, hogy a Pedagógiai Karra soha ennyi hallgatót nem vettek még fel, ez jó hír a pedagógus-utánpótlás szempontjából. Legtöbben, körülbelül kétszázán a Csecsemő- és kisgyermeknevelő alapképzési szakot választották. Összesen több mint kétezren tanulnak az egyetemen.

Hozzátette, a Gál Ferenc Egyetem nem lenne keresztény, katolikus egyetem, ha a hallgatók csupán számokat jelenítenének.

– A megnövekedett létszám ellenére a diákok meg fogják találni azokat az értékeket, amelyek miatt minket választottak. Kérem, hogy mind az adminisztráció munkatársai, mind az oktatás-nevelési dolgozók tegyenek meg minden erőfeszítést e célért. Ehhez minden szükséges segítséget megad az egyetem vezetése – ígérte Dux László. A hallgatói esküt követően átadták az állami Nemzeti Felsőoktatási Ösztöndíj, továbbá az egyetemi Glattfelder Gyula és Vízkeleti Miklós Ösztöndíjak okleveleit.

TÓTH MARCELL

Dux László rektor és Azbej Tristan államtitkár adták át a hallgatóknak az ösztöndíjak okleveleit

A GFE a teremtésvédelmi konferencián

Közös megoldásokat kell találni

Együtt a közös otthonért címmel rendezett a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Hittudományi Kara és a Nemzeti Közsolgálati Egyetem ökumenikus és vallásközi nemzetközi konferenciát.

A konferencia előadói között volt I. Bartholomaiosz konstantinápolyi ökumenikus pátriárka, Erdő Péter bíboros, prímás, Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes, Michael Wallace Banach érsek, Magyarország apostoli nunciusa, Peter Turkson bíboros, a Pápai Tudományos Akadémia elnöke, az Átfogó Emberi Fejlődés Dikasztériumának volt prefektusa, Salama Goma Ali Daoud, az Al-Azhar Egyetem rektora és Fabiny Tamás, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke.

A főelőadó, I. Bartholomaiosz a közös fellépés szükségességét hangsúlyozta. Rámutatott: az ökológiai válság nem politikai kihívás és nem is tudományos vagy technológiai probléma. A világ érzékelésének módját kell megváltoztatni, különben továbbra is csak a tünetekkel fogunk foglalkozni, nem pedig az okokkal.

A konferencia szünetében Dux Lászlót, a Gál Ferenc Egyetem rektorát kértük értékelésre.

– Mint a Gál Ferenc Egyetem rektora, fontosnak tartom, hogy a katolikus egyetemeket, kutatást, oktatást érintő, összefogó rendezvényeken jelen legyünk. A konferencia témája mint orvos-biológiahoz is közel áll hozzám. 15 éve bioetikát is oktatok a Kaszap István Jezsuita Szakkollégiumban, ahol számos kérdés, melyet ez a konferencia is érint, élénk vita tárgyát képez, hiszen sokszor érték áll szemben értékkel.

Viszem haza az élményt, és a most induló szakkollégiumi félévben fel fogjuk dolgozni ezeket a témákat, a most elfogadott nyilatkozat is bele fog kerülni a tananyagba – mutat rá a konferencia jelentőségére Dux László.

Az egyetemi tanár úgy véli, ahol keresztény szellemű felsőoktatás zajlik, a teremtésvédelem témájának

ségügy, szociális munka, oktatás-nevelés, gyermekvédelem, de a hitoktatók képzését is kell hogy érintse ez a problematika.

– Sokrétű a felelősségünk, kinek-kinek munkaterülettől függően más. Meg kell találni mindenkinek a világnézetéhez, gondolkodásához választható megoldásokat. A konferencia például támpontot adhat – mondja Dux László. Lényeges, hogy itt most a protestáns egyházak képviselői is megjelentek, hiszen az észak-európai nagy ipari társadalmaknak a vallásos háttére inkább az evangélikus egyházhoz és annak leszármazottjaihoz kötődik. Fontos, hogy ők is érzik ezt a felelősséget. Nem védhetjük úgy meg a saját környezetünket, hogy közben a szegényebb országoknak gyorsabb ütemben tesszük tönkre a környezetét. Az iszlám képviselője is megfogalmazott gondolatokat, melyek illeszkednek a keresztény tanításhoz és Bartholomaiosz pátriárka tanítása szépen összecsengett Ferenc pápa *Laudato si* enciklikája mondani-valójával.

– A globális felmelegedés és következményei nem válogatnak vallások, népcsoportok között, közös megoldásokat kell találni. Egyáltalán nem könnyű. Akinek több anyagi és szellemi lehetősége van, annak a felelőssége is nagyobb – hangsúlyozza a rektor.

TRAUTTWEIN ÉVA

FOTO: MERÉNYI ZITA/MAGYAR KURIR

Dux László, a GFE rektora

meg kell jelennie, hiszen a gazdaság működése, a társadalom koncentrációja a nagyobb városokba óhatatlanul eredményez környezetkárosítást. A GFE zömében olyan segítő életpályákra készít fel mint egész-

Az Evangélium c. műsor 7. évfolyamában a Katolikus leveleket dolgozza fel. Nézze Ön is vasárnaponként 8:45 órakor az M5-ös csatornán vagy a mediaklikk.hu oldalon!

A Szent Gellért Fesztivál a zene és a tehetség ünnepe

A Szent Gellért Fesztivál művészeti vezetőjét, Yoon Kuk Lee-t az évről évre visszatérő fesztivál idei tematikájáról és a meghívott művészek kiválasztási módjáról kérdeztük.

→ **Mik voltak a 2023-as Szent Gellért Fesztivál fő tematikai és stilisztikai alapelvei?**

→ A Szent Gellért Fesztivál célja, hogy egyedi zenei élményt nyújtson a közönségnek. Arra törekedtünk, hogy minden zeneművet úgy adjanak elő, mint egy világpremier.

→ **Milyen szempontok alapján válogatta ki azokat a szólistákat, akiket meghívott a fesztiválra? Honnan ismerte az idei választottakat?**

→ Nem egyszerű feladat kiválasztani azokat a művészeket, akiket meghívunk a fesztiválra, hiszen rengeteg ismert és feltörekvő szólista van Magyarországon és a világon. A fesztivál igazgatójaként mindenestre örülök annak, hogy ilyen széles körből válogathatunk.

Ami az ismert szólistákat illeti: elsősorban YouTube-videók alapján válogatok. Fontos, hogy az előadóban legyen erő és tűz, és hogy kellő inspirációval rendelkezzen. Sokan elvesztik ez utóbbit, és rutinszerűvé válnak. Általában egy konkrét versenymű van a fejében, és ahhoz keresem az ideális szólistát vagy szólistákat.

Ami pedig a tehetséges fiatalokat illeti: mindegy, hogy egy karmester vagy zenetudós mutatta be őket nekem, vagy magam találtam rájuk a YouTube-on, fontosnak tartom, hogy legalább egyszer élőben is halljam őket, ellásam őket néhány tanáccsal, hogy lássam, mennyire rugalmasak. Csak ezután hozom meg a végleges döntést.

→ **A programban egyaránt szerepeltek világhírű és pályakezdő magyar művészek. Mennyire követi az ő munkásságukat, van, aki visszatérő vendég?**

→ Így igaz. Ügyelünk arra, hogy egyensúlyban legyenek a széles körben ismert magyar művészek és a feltörekvő ifjú zenészek. Nem pusztán figyelem utóbbiakat, de sok esetben vezetem, tanítom is őket. Egy példa: 2020-ban fedeztem fel Balázs-Piri Somát, egy kiváló fiatal zongoristát Szegedről. Meg is hívtuk egy közös előadásra Boros Misivel. Az idei fesztiválon Mozart d-moll zongoraversenyét adta elő. 2022-ben én ajánlottam be őt be a salzburgi Mozarteumba, ahol 35 éven át tanítottam. Idén októberben kezdi meg a tanulmányait városomban, aminek azért is kifejezetten örülök, mert így közelről figyel-

FOTÓ: FRANK YVETTE

Yoon Kuk Lee vezényel a 2023-as fesztivál zenekari koncertjén

hetem a fejlődési ívét. Ugyanakkor sok fiatal, aki ezen a fesztiválon debütált, végül nem tért vissza, hiszen minél több művésznak szeretném megadni a lehetőséget a szereplésre.

→ **A globalizáció korában létezik önálló magyar zenei iskola? A fesztivál vendégei megismerhetnek egy speciális magyar gondolkodást vagy metódust?**

→ Szerintem nem létezhet egyszerre a globalizáció és a magyar iskola. A 20. században még joggal beszélünk német, francia vagy magyar zenei stílusról, de a 21. században olyan elsőprő erejű lett a globalizáció, hogy a helyi stílusok fokozatosan eltűntek.

→ **A fesztivált az egyház szervezi. Ön szerint mi a zene spirituális szerepe?**

→ Először is: az egyházi zene végtelenül gazdag. Joseph Haydn *Krisztus utolsó hét szava a keresztfán* című oratóriuma például, amely Jézus földi életének végtelen fájdalommal járó utolsó óráit mutatja be, nyilvánvalóan rendelkezik spirituális üzenettel.

Ugyanakkor rengeteg olyan nem szakrális alkotás is létezik, amely egy magasabb rendű valósággal ismerteti meg hallgatóit. Mozart egy Divertimentója olyan örömmel ajándékozik meg bennünket, amelyet a hétköznapi életben nem tudunk megtapasztalni. Azt is mondhatnánk, hogy Mozart magát az örömet emeli egy magasabb dimenzióba. Bizonyára nem tudatosan tette ezt Mozart, de a spirituális élmény ettől még létrejön.

M. Á. – W. Á.

Szent Gellért Fesztivál

Az egyházmegye ajándéka minden jóakarátú embernek

Védőszentje és alapító püspöke, Szent Gellért szeptember 24-i emlékünnepéhez kapcsolódóan egyházmegyénk ebben az esztendőben is a klasszikus zene világnézetek és nyelvek fölött álló, egyetemes nyelvén invitálta az érdeklődőket a székesegyház, illetve a Gál Ferenc Egyetem tereibe. Ahogyan alapítása óta mindig, a Szent Gellért Fesztivál az idén is a zene léleknevelő, figyelmünket az örök értékekre irányító szerepét állította törekvéseinek középpontjába.

A zene ugyanis minden erre vonatkozó kutatás értelmében jótékony hatással van az ember lelkületére: lehetőséget teremt a világmindenség harmóniáira való ráhangolódásra, ezzel együtt az önmagunkkal és embertársainkkal való kiegyensúlyozott kapcsolat megteremtésére. Ahogyan a Gellért-legendában is megfogalmazódik, amidőn a szentéletű püspök egy kézimalmot hajtó cseléd énekére lesz figyelmes: „boldog az, aki derűs szívvel végzi munkáját.”

A fesztivál gerincét hagyományos módon szimfonikus zenekari, illetve kamarakonzertek képezték, előbbieket a székesegyház boltívei alatt, utóbbiak az altéplombban. A koncertsorozat „házi zenekaraként” az idén is Magyarország egyik élvonalbeli klasszikus zenei együttese, az *Anima Musicae Kamarazenekar* tért vissza Szegedre. Mint arról nevük is tanúságot tesz: a muzsikusok lelki küldetésnek tekintik a zenélést. E meggyőződésüknek adtak hangot dómbéli koncertjeiken, ahol a Szent Gellért Fesztivál művészeti igazgatója, *Yoon Kuk Lee* vezényletével, kiváló szólisták és a Szent Gellért Fúvósok közreműködésével muzsikáltak. A fesztivál nyitókoncertjén, amelynek műsorösszeállítása reprezentatív, nagyszabású zeneműveket sorakoztatott föl, a televízió tehetség-

kutató sorozatában feltűnt szegedi zongorista ígéret, *Balázs-Piri Soma* partnerei voltak, akivel – Beethoven *Coriolan*-nyitánya és VII. szimfóniája között – Mozart egyik legsodróbb, egyszerre drámai és virtuóz koncertjét, a K 466-os jegyzékszámú d-moll zongoraversenyt játszották. A hangverseny egyúttal a Domingo által pártfogolt ifjú szólista életútjának fontos mérföldkövét is jelezte: a művész mostantól a salzburgi Mozarteumban tökéletesíti tudását.

A nagyzenekari koncertek programja újabb bécsi klasszikus hangversenyekkel: Haydn és Mozart szerzeményeinek előadásával folytatódott. *William Youn* az ifjú Mozart által egy turnézó zongoraművész számára komponált K 271, *Esz-dúr*, „*Jeunehomme*” zongoraverseny, *Kokas Katalin* a K 219-es, színpompás, *A-dúr* Mozarthegedűkoncert szólistájaképpen mutatkozott be. Mozart c-moll Fúvósszerenádja és Haydn *A Megváltó hét szava* a keresztfán című oratóriumának részletei igazi különlegességként hatottak.

A harmadik zenekari koncerten *Marianna Julia Zolnacs* játszotta Mozart K 314-es, könnyed D-dúr fuvolaversenyét, míg *Li La* Haydn felhőtlen kedélyű D-dúr csellóversenyének, *Érdi Tamás* pedig a Mozart első bécsi sikereinek egyikét képviselő K 414-es A-dúr zongoraverseny, illetve a K 397-es jegyzékszámú d-moll Fantázia szóló-

FOTÓ: FRANK YVETTE

jával szerepelt. Ugyancsak a székesegyház adott otthont a fesztivál alkalmából Szent Gellért Barokk Szólisták névre keresztelt, *Tóth Mónika* barokk hegedűs vezette régizenei formáció Vivaldi életműve köré szerkesztett műsorának, amellyel az egyházmegye Velencéből, Vivaldi városából elszármazott alapító püspöke bakonybéli remeteségének ezredik évfordulója előtt tisztelegtek *Gyüdi Eszter* szoprán, *Hegy Barnabás* kontratenor és *Lanczkor-Kocsis Krisztina* barokk fuvolaművész közreműködésével. A szimfonikus zenekari hangversenyek közötti napokon valódi zenei csemegéket kínált a fesztivál kamarasorozata. A világhírű magyar zongoraművész, *Bogányi Gergely* ismét afféle rangos családi muzsikálásra várta a közönséget ritka hangszer-összeállításban: *Bogányi Bernadett* fuvolaművésszel, *Bogányi Bence* fagottművésszel és *Dent-Bogányi Clara* oboaművésszel Mozart, Villa-Lobos, Chopin és Schubert kamaraműveiből nyújtottak ingyenc válogatást. A kiváló szoprán, *Horti Lilla* jól bevált kamarapartnerével, *Kerényi Mariann* zongoraművésszel adott emlékezetes koncertet Gabriel Fauré dalaiból, *Yoon-Hee*

Kim pedig Bach szólóhegedűre szerzett, virtuóz szonátái, illetve partitái közül játszott el egyet-egyet.

A Szent Gellért Fesztivál elmaradhatatlan kísérőrendvényei az idén eggyel gyarapodtak. *Janka Zoltán* professzor ebben az évben is megtartotta hagyományos előadását a zene élettani hatásairól, a *Szegedi Szimfonikus Zenekar* pedig a megszokott módon a *Korábban Érkeztem Alapítvány* tevékenységének támogatására, a koraszülöttmentés ügyének előmozdítására ajánlotta föl a *Magna Cum Laude* közreműködésével megtartott, műfajközi hangversenyét. A fennállásának 150. évfordulóját ünneplő Karolina óvoda-iskola-gimnázium, az Iskolanővérek patinás intézménye a Szent Gellért Fesztivál programjába illesztette jubileumi hangversenyét, amelyen művészpályára lépett egykori növendékek – *Demeter Dóra* és *Sztathatosz Sebestyén* – léptek pódiumra a jelenlegi tanulókkal, illetve az iskola zenei együtteseivel.

MARTON ÁRPÁD

Irgalmasság és keresztény művészet

Életének százegyedik évében elhunyt *Dávid Katalin* (Szeged, 1923. augusztus 16.–Budapest, 2023. szeptember 22.) művészettörténész, a hazai katolikus értelmiség egyik emblemikus alakja, a keresztény szimbolika és ikonográfia nemzetközi híru kutatója, aki fiatal korában a katolikus leányszervezet, a Mária Kongregáció szegedi elnöke, tudományos pályája elején pedig a szegedi egyetem oktatója volt. Mesterei közé tartozott Kerényi Károly, Sík Sándor és Bálint Sándor.

Több száz tudományos publikációja jelent meg itthon és külföldön egyaránt. *Emlékiratam* című köte-

Dávid Katalinra emlékezve

te – amely huszadik századi kultúrtörténetünknek is fontos szubjektív forrása – négy éve került kiadásra.

Tudományos és közéleti munkássága elismeréseként megkapta a *Széchenyi-díjat* (1995), a *Stephanus-díjat* (2003), a *Szent Adalbert-díj* nagyérme fokozatát (2005) és a *Széchenyi-nagydíjat* (2021). 2013-ban életműdíjat nyert a Magyar Művészeti Akadémiától és Budapest díszpolgára lett.

– „Semmi mást nem tartok fontosnak, csak az irgalmasságot, ami nem más, mint a gyakorlatban megvalósított szeretet. A konkrét ember által létezik, nincs elmélete, csak gyakorlata van” – fogalmazta meg a századik születésnapja alkalmából vele készült interjúbán.

MIKLÓS PÉTER

Az egyházmegyéből a világtalálkozóra

Több mint 1300 magyar fiatal – közülük 53 fő a Szeged-Csanádi Egyházmegyéből – vett részt a Katolikus Ifjúsági Világtalálkozón Lisszabonban. Életre szóló élményt jelent a fiatalok számára az éjjeli virrasztás és a másnap reggeli mise Ferenc pápával.

– 1984 óta tizedik alkalommal tartották Európában a Katolikus Ifjúsági Világtalálkozót (IVT), amelynek 2023. augusztus 1–6. között a portugáliai Lisszabon adott otthont. Az IVT-ken százezrek, több esetben milliók vettek részt az elmúlt évtizedekben. Lisszabonba 300 ezer zarándok regisztrált előzetesen, de a programokra ténylegesen eljövők száma ennél jóval magasabb volt, a becslések szerint mintegy másfél millió fő. 1300 magyar érkezett a Kárpát-medencéből, közülük 53-an a Szeged-Csanádi Egyházmegyéből.

Köllő Sándor egyetemi lelkész hangsúlyozta, jóval többen szerettek volna jönni a fent említett félszáz fiatalnál. Elsősorban a jelentkezés sorrendje alapján döntöttek, de igyekeztek azoknak utazási lehetőséget biztosítani, akik az egyházmegye különböző ifjúsági programjai során szolgálatot vállalnak.

Az utóbbi világtalálkozók gyakorlata alapján minden nemzet kapott egy templomot az IVT-nek otthont adó városban. Különleges élményt jelentett számukra, hogy az első három nap magyar misén, katekézisen vehettek részt – ezen alkalmak során csatlakoztak a többi magyarhoz a szeged-csanádiak. Köllő Sándor kiemelte a nyitómisét, a Szentatya által

tartott nyitóünnepséget, augusztus 4-én, pénteken a fiatalok keresztútját, a szombati virrasztást és nem utolsósorban a vasárnap reggeli pápai zárómisét.

– Elsősorban nagy egyházi élményt jelentett a résztvevők számára az Ifjúsági Világtalálkozó, hiszen találkozhattak több mint másfél millió olyan fiatallal, akik velük egy hullámhosszon voltak – vélekedett Köllő Sándor. Úgy tapasztalta, hogy mivel kisebb csoportokra kellett bomlaniuk, így a hét során szorosabb barátságok is kialakulhattak.

Másodjára vett részt az Ifjúsági Világtalálkozón Gyuris László, aki 2016-ban Krakókba még a piarista gimnázium tanulójaként jutott ki. Hét évvel ezelőtt könnyebb volt barátságokat kialakítani a helyiekkel és a résztvevőkkel, mert akkor részt vett egy piarista előtalálkozón is. Ekkor két hetet tartózkodott Lengyelországban és nem egy iskolában, hanem családoknál szállásolták el őket.

– A legsodálatosabb a virrasztást követő reggel volt. A hosszú ébrenlét, szinte szenvedés után gyönyörű volt a napfelkelte – árulta el a szegedi fiatal. Nagy meglepetést jelentett számukra, hogy Guilherme Peixoto, egy portugál pap állt be a lemezjátszók mögé. A korábban háborús övezetekben szolgáló tábori lelkész és DJ Georg Friedrich Händel *Hallelujáját* remixelte techno zenévé – sokak arcára mosolyt csalva, sőt néhányan táncra is perdültek.

Egyes magyar nyelvű világi médiumok az IVT alkalmából is azt hangsúlyozták, hogy a kereszténység visszaszorulóban van a fiatalok körében. Gyuris László nem ezt tapasztalja, sőt úgy látja, a világtendencia pont ennek az ellenkezője.

– Maga az Ifjúsági Világtalálkozó is bizonyíték rá. Szinte nincs másik rendezvény – beleértve mindenfajta fesztivált – amelyre másfélmillió fiatal jön el! – fogalmazott.

Legközelebb négy év múlva találkoznak újra a világ katolikus fiataljai. 2027-ben a világ túlsó felére kell ehhez elutazni: ekkor a dél-koreai Szöul biztosítja a helyszínt.

T. M.

FOTÓ: A VILÁGTALÁLKOZÓ MAGYAR RÉSZTVEVŐI

Kettős jubileum a gyulai Nádi Boldogasszony búcsún

Nem lehet félelemben élni!

Augusztus 13-án, Nagyboldogasszony ünnepét megelőző vasárnap tartották a gyulai Nádi Boldogasszony-kegytemplom főbúcsúját. Az idei eseményhez két jelentős évforduló is kapcsolódott.

IX. Bonifác pápa 625 évvel ezelőtt, 1398-ban adott engedélyt a búcsújárásra, Gyula máig az egyetlen kegyhely az Alföld dél-keleti részén. A Nádi Boldogasszony-templomot 1777-ben áldotta meg a békési esze-

res, a szentelésre viszont kétszáz évvel ezelőtt, 1823-ban került sor.

A kettős évfordulóra méltóképp emlékeztek. A hívek több évtizeden át gyűlt adományaiából elkészült a Nádi Boldogasszony kegykép új aranykoronája. Az új korona az 1951-es, aranyozott bronz korona mintáját követi, változtatások nélkül. A szív az adományozók jóvoltából gazdagodott. A szív körüli hét kis zafír Mária hét öröme utal, míg a hét rubin Mária hét fájdalmát őrzi. Középre került egy nagyobb kék zafír, mely Máriát szimbolizálja. Mivel Mária a mennybe vétetett, ezért a szentháromságra utalva, három kicsi gyémánt veszi körül. A Jelenések Könyvében olvasható, hogy lába alatt vala a Hold, ezért került a kék zafír alá egy 2 mm nagyságú

Hold meteorit darab. Jobbról és balról pedig egy-egy nádszál díszíti. A munka Szabó Tamás szegedi ötvös mester műhelyében készült.

Az aranszívet és a koronát Kiss-Rigó László áldotta meg. A püspök ünnepi beszédében kiemelte, Jézus gyakran azzal a felszólítással áll az emberek elé, hogy ne féljete! Ez a kifejezés ott van már a születése előtti leírásokban is. A pásztorok is azt az üzenet kapják Istentől, hogy ne féljete, menjete és látogassáto! meg az újszülött gyermeket Betlehemben. Más alkalommal azt mondja, ne azoto!tól féljete, akik fizikailag tudnak ártani nekte!k, hanem azoto!tól, akik ideológiailag képesek tönkretenni közösségeket, akár egy társadalmat.

– A félelem az egyik legszorogatóbb érzés az ember életében. Aki félelemben él, egy idő után megbénul. Jézus az a biztos pont, az örökké dinamikus és végtelenül stabil pont, amelyhez ha valóban bizalommal kötődünk, nincs okunk félni. A hívő ember számára, hogy ne féljen semmitől, a garancia az, hogy nem csak hiszi, hogy van Is-

ten, hanem ismeri őt, és bizalommal tud tekinteni felé. A félelem ellenszere, hogy nemcsak az Istennel való kapcsolatunk van meg, hanem valódi közösségekkel is – fogalmazott Kiss-Rigó László.

A kettős jubileumot ünneplő búcsú folytatásaként átadták a Nádi Boldogasszony ezüstérme!ket. A Plébániai Tanácsosok Testülete és az Apor Vilmos Egyházközségi Alapítvány döntése alapján Nádi Boldogasszony ezüstérmet vehetett át Kiss-Rigó László püspök, Kovács József általános püspöki helynök és Görgényi Ernő gyulai polgármester.

A szentmise áldása után körmenettel zárult a Nádi Boldogasszony búcsú – a Körös-vidék hívő népe és a gyalogos zarándokok részvételével.

LÉVAI ILDIKÓ

FOTÓK: SZABÓ ZOLTÁN

Zenei szolgálattevők lelkinapja

Aki a zenei szolgálatot végzi, az egyszerre van közösségben a liturgiát vezető pappal és az együtt imádkozó néppel – ezekkel a szavakkal nyitotta meg Kondé Lajos pasztorális helynök a zenei szolgálatot végzők számára szervezett lelki napot.

A Szeged-Csanádi Egyházmegye Pasztorális Helynöksége – folytatva azt a tevékenységét, hogy a pasztoráció különböző területein működő testvéreknek teret ad a találkozásra és a párbeszédre – szeptember utolsó szombatján lelki napot szervezett a zenei szolgálatot végzők számára. Több helyről gyűltek össze a résztvevők, mintegy húszan, akik kántorként szolgálnak, vagy másfajta lélekemelő zenei közreműködőként vannak jelen az egyházközségükben. A lelkinap spirituális tartalmát Pálfi Zoltán makói plébános biztosította.

Megérkezés után, a szentírási szövegek segítségével, a zenészek a saját meghívástörténetüket idézték fel, majd az Apostolok Cselekedetei beszámolója nyomán, azt osztották meg egymással, hogy közösségben hogyan élhetik meg szolgálatukat. Szent Ágoston szövegeit is segítségül kapták ahhoz, hogy a nap mot-

tójaul választott zsoltársorhoz – „Új dalt énekeljetek!” – közelebb kerüljenek szolgálatukban. A harmadik részben pedig közösen meghallgatott kórusművek segítettek a reflexiók beszélgetésekben.

Ahogy a nap folyamán előkerült Lévi meghívástörténetében hangsúlyos az asztalközösség, így egy közös ebéddel zárult az egyházmegyei zenei szolgálattevők lelkinapja.

FOTÓK: PASZTORÁLIS HELYNÖKSÉG

A szavak erejétől az ecset vonalaiig

Az állandó tárlatok mellett több időszakos kiállítással várja az érdeklődőket a Szegedi Dóm Látogatóközpont a következő hetekben. Folytatódnak a Dóm Művészeti Szalon estjei is.

„Ember vezeti az embert Istenhez” címmel nyílt meg augusztus 23-án a Bolberitz Pál Emlékkiállítás a Szegedi Dóm Látogatóközpontban, amely egészen adventig tekinthető meg. Antall József egykori tanítványát 2002-ben Széchenyi-díjjal, 2011-ben a Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztjével tüntették ki, majd a következő évben a főváros díszpolgárává választották. A tárlaton olvasható szövegrészeket a professzor köteteiből és az általa adott interjúkból válogatták a kurátorok. Szavak helyett képekkel mesélt élete során a komáromi születésű Patay László festőművész.

– A Szeged-Csanádi Egyházmegyében Patay Lászlóval kezdődik és végződik a templomfestészet – emelte ki Kovács Péter békési püspöki helynök

FOTÓK: TÓTH MARCELL

Kovács Péter békési püspöki helynök nyitotta meg a Patay László-tárlatot

a tárlat megnyitóján. A 2002-ben elhunyt alkotó nevéhez fűződnek a békéscsabai Erzsébethelyi Jézus Szíve templom, a gyulai Nádi Boldogasszony templom és a szintén gyulai Belvárosi templom különböző freskói, szekkói.

Legfontosabb templomi alkotásának az egyházmegye székesegyházának kupolájában található 282 négyzetméteres szekkó tekinthető. Gyulay Endre nyugalmazott püspök beszélt arról a kiállítás megnyitóján, hogy előbb a szükséges pénz előteremtése jelentett kihívást, majd a művésznak is meg kellett küzdenie azzal, hogy a hatalmas magasságban megfestett figurák megfelelően láthatóak legyenek lentől is – az eredmény magáért beszél. A püspök hangsúlyozta, hogy Patay László kiváló művész és egyben hívő ember volt, amely tükröződik alkotásain is. A tárlaton nemcsak a templomi szekkóinak, freskóinak részleteit tekinthetjük meg, hanem emberekről, természetről készült,

Gyulay Endre nyugalmazott püspök a székesegyház mennyezeti szekkója elkészülési nehézségeire emlékezett

művészeti témájú alkotásait is. A kiállítás szintén adventig látogatható. Az előbbieken kívül továbbra is várja az év végéig a hagyományos lábbelik és a népművészet szerelmeseit a korábbi lapszámainkban már ismertett „Szegeden Szűz Mária is papucsban jár” című tárlat.

Újabb estekkel folytatódik a Dóm Művészeti Szalon évadja. November 11-én, szombaton délután 5 és este 7 órától Horgas Eszter fuvolaművész és lánya, Somogyi Lili Mária énekesnő várja egy igazi „műfaji határok nélkül” előadásra a vendégeket. Felcsendülnek klasszikus, a jazz, a latin zene, az operett vagy a musical világából ismert népszerű dallamok, miközben jobban megismerünk egy igazi – ahogy az előadás címében is szerepel – „ANYA-lánya” kapcsolatot.

December 3-án egy visszatérő vendég, a Csík zenekar alapítója, Csík János érkezik az altemplomba. A Kossuth-díjas zenész nem egyedül jön, hanem olyan neves művésztársakkal, mint Óze Áron színművész, Balogh Kálmán cimbalmos vagy a korábban Szegeden tanuló Szokolay Dongó Balázs. „A fény felé” című adventi koncerten „József Attila, Márai Sándor, Radnóti Miklós, Kosztolányi Dezső és Dsida Jenő versei ötvöződnek a népzene, a klasszikus és kortárs zene sajátos ízeivel” – olvasható a dupla koncert beharangozában.

Mind a novemberi, mind a decemberi előadásokra a Szegedi Dóm Látogatóközpontban személyesen vagy a jegy.hu honlapján online lehet jegyeket vásárolni. A tárlatok hétfő kivételével 9–17 óra között tekinthetők meg. TM

Megrendezték a 26. ÁGOTA Tábort

Más szemmel néznek a saját sorsukra

Huszonhatodik alkalommal rendezte meg az Állami Gondozottak Országos Találkozóját az ÁGOTA Alapítvány és a Szeged-Csanádi Egyházmegye Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltatója. Tass-Alsószenttamáson, ÁGOTA Falván több mint ötszáz nehéz-sorsú fiatal volt részese a tíznapos mennyországnak, ahol a kikapcsolódást szolgáló programok mellett segítő szakemberek, pedagógusok, terapeuták valamint képzett önkéntesek foglalkoztak velük.

Az ÁGOTA Tábor az egyetlen olyan nyári program, amely nem csupán élményt jelent, hanem terapeutikus jellege miatt gyógyítja a sok traumán átesett, családjukat veszített fiatalok lelkét valamint erősíti önbizalmukat. A gyermekvédelmi gondoskodásban élő fiatalok az ország minden tájáról érkeztek ÁGOTA Falvára.

– Mikor a busszal jövünk ide a táborba, akkor már a kapuban érzem, hogy biztonságban vagyok, és amikor belépek ide, olyan, mintha hirtelen megszűnne minden problémám erre a tíz napra – mondta *Gazdó Szimonetta*, aki a bácsalmási lakásotthonból érkezett.

A 26. ÁGOTA Táborban a több mint 500 nevelőszülőnél és lakásotthonban élő fiattal 10 napon keresztül önkéntesek foglalkoztak, azért hogy a gyermekek megtapasztalhassák: érdemeiktől függetlenül, feltétel nélkül elfogadhatóak és szerethetőek.

– Idén az önkéntes segítőikkel együtt mintegy ezren voltunk ÁGOTA Falván. A tábor gyógyító jellegét az adja, hogy három terapeutikus jellegű programon vehettek részt a fiatalok a bizalom,

FOTÓ: KARNOK CSABA

a kiszolgáltatottsághoz való viszony és a jövőkép témakörében – fogalmazott *Kothencz János*, az ÁGOTA Közösség vezetője.

Hozzátette, a „KÁSZPEM” (szenziatív pedagógikoterápia) szemléletrendszert terápiai foglalkozások célja az, hogy a gyermekek reményt kapjanak

FOTÓ: GÉMES SÁNDOR

arra, hogy teljes jogú várományosai egy pozitív jövőnek ugyanúgy, mint akik vér szerinti családban nőnek fel.

– A legjobban a csoportfoglalkozások tetszettek, a beszélgetések, amikor jobban meg tudtam ismerni a csoporttársaimat. Ők is ugyanolyan helyzetben vannak, mint én, így könnyebben megértik a problémáimat, mint például az osztálytársaim. Megtanultam itt más szemmel nézni, azt hogy nevelt gyermek vagyok, és ebben nincs semmi rossz – magyarázta a 13 éves *Jakab Rubina*.

A tábor megnyitóján részt vett *Fülöp Attila* gondoskodáspolitikáért felelős államtitkár. Hangsúlyozta, a kormányzat nagy figyelmet fordít a gyermekvédelemre.

– A kormány elkötelezett abban, hogy a gyermekvédelem ajtaját minél szélesebbre tárja. A cél, hogy mindazt, ami e mögött az ajtó mögött történik, egyre többen lássák, értsék azért, hogy a társadalom elfogadja ezeket a gyermekeket – mondta az államtitkár.

Az esemény házigazdája, *Kiss-Rigó László* szeged-csanádi püspök köszöntőjében azt kívánta a táborozóknak, hogy minél több élménnyel gazdagodjanak.

– Sajátos hangulata van ennek az összefogásnak, amelynek célja és motivációja is egyben a gyermekvédelmi gondoskodásban élő fiatalok ügye – hangsúlyozta.

A tábor 10 napja igazi fesztiválhangulatban zajlott. A zenés és táncos programok mellett számos sportolási lehetőség, vicces feladatokat felvonultató sorversenyek, habpartik, kirándulások szolgálták a gyermekek kikapcsolódását. A táborozók rátermettségükről is bizonyosságot adhattak, többek között a Ki Mi Tud?-on, vagy éppen a Toldi ügyességi versenyen.

HAJÓ EDINA

Önkéntesek képzése

Szociális-karitatív tréninget tartottak a Szeged-Csanádi Egyházmegye karitás csoportjai számára augusztus végén és szeptember elején Szegeden és Gyulán. A képzés célja az volt, hogy az önkéntesek a szociális és karitatív segítő tevékenységet hatékonyabban, a Karitás-programok és alapelvek pontos ismeretében tudják végezni.

A Katolikus Karitás képzései közül az egyházmegyei karitások minden évben annyit szerveznek meg, amennyire igény mutatkozik. A Szeged-Csanádi Egyházmegyei Karitás idén egy két részből álló, egy-egy napos szociális-karitatív tréninget rendezett, amelynek célja az volt, hogy az önkéntesek minél tájékozottabbak legyenek a karitás munkával kapcsolatban és minél professzionálisabban végezzék a szolgáltatást a továbbiakban a plébániai csoportokban. A képzést minden évben egy másik egyházmegye igazgatója tartja, akinek ilyenkor lehetőség nyílik arra, hogy beszéljen a náluk tapasztalt sajátosságokról is. Idén a Pécsi Egyházmegyei Karitás igazgatója, Besenczi Zsolt vezette a kétalkalmas tréninget.

A szegedi karitás központban rendezett első alkalmon 15 önkéntes vett részt, akiknek bemutatták a Katolikus Karitás történetét a lelkiségtől kezdve a konkrét feladatokig, valamint a karitás munka fő tevékenységi köreit és az ezekkel kapcsolatos feladatvállalásokat.

A képzés második részét már Gyulán, a katolikus közösségi házban tartották 21 önkéntes részvételével. Itt kimondottan olyan területekkel foglalkoztak szituációs gyakorlatok segítségével, amelyek leginkább érintik az önkénteseket, például a rászoruló családok megsegítése vagy az idősek és betegek támogatása. A gyulai tréningen

résztevő önkénteseket vendéglátóként Kovács Péter esperes-plébános köszöntötte a képzés elején, majd később körbevezette őket a Nádi Boldogasszony Kegyetemplomban, amelynek mennyezetén Patay László festőművész lenyűgöző, 470 négyzetméteres falfestménye látható.

– Ezeken a tréningeken nemcsak praktikus ismeretekhez jutnak önkénteseink, hanem lehetőségük nyílik egymás között elményeik, tapasztalataik megosztására – hangsúlyozta Ancsa-Molnár Hajnalika, a Szeged-Csanádi Egyházmegyei Karitás irodavezetője. Egyfajta elvárás is az önkéntesek felé az országos Katolikus Karitás részéről, hogy részt

vegyenek a tréningeken. Az egyik fontos cél ugyanis az, hogy az egész országban egyformán működjön a karitás, egyforma legyen mindenütt például a név- és a logóhasználat vagy éppen a különböző programok elnevezésének használata és lebonyolítása.

– A tréningeknek tulajdonképpen az a hozadéka, hogy önkénteseink tájékozottabbak lesznek. Megismerkednek azokkal a lehetőségekkel, amelyeket az egyházmegye ajánlani tud a plébániai karitás csoportok számára, így ők is több mindent tudnak majd a rászorulóknak biztosítani – hangsúlyozta Kothencz János diakónus, a Szeged-Csanádi Egyházmegyei Karitás koordinátora.

BOLDOG DANIELLA

A tréningen résztvevők vendéglátójukkal, Kovács Péter esperes-plébánossal

Szociális-karitatív önkéntes tréning Szegeden...

...és a gyulai katolikus házban

FOTÓK: SZEGED-CSANÁDI EGYHÁZMEGYEI KARITÁS

A hajléktalan emberben is megtalálják az értéket

A hódmezővásárhelyi Badalik Bertalan Szociális Szolgáltató olyan intézmény az egyházmegye gondoskodást nyújtó feladatkörében, amelyben mindenkire jut figyelem a saját otthonában élő, de segítségre szoruló időstől a hajléktalan személyekig. Hős Sándor intézményvezető és munkatársai az általuk nyújtott szolgáltatás során úgy tekintenek az ellátottakra, hogy a nehéz sorsok ellenére mindenkiben látják és erősítik az értékes embert.

és empátikus munkatársaink egyike délutánonként csoportfoglalkozásokat tart, amelyen mentális problémákkal foglalkoznak. A lelki gondozás területén segít a domonkos rendi nővérek pasztorális tevékenysége is. Más munkatársak a rendre, az ellátottak személyes higiéniájára ügyelnek. Az intézmény falai közötti programok mellett szervezeten járnak múzeumba, közösségi eseményekre, mert hisszük, hogy kell a kapcsolat a kül-

Széleskörű az a szociális segítségnyújtás, melyet a több telephellyel rendelkező intézmény a városban és a környékén élők számára biztosít. Az Aranyházban az időskorúak közösségi életét szervezik a hagyományos nappali ellátások mellett, a szintén itt működő Gondoskodás háza 12 szakképzett gondozója pedig elsősorban házi segítségnyújtással támogatja a rászorulókat. A mozgásukban korlátozott gyermekek és felnőttek iskolába, munkahelyre juttatását is megoldja a segítő szolgálat, napi rendszerességgel.

A hajléktalanokat ellátó, Csomorkányi utcai épületben olyan személyek élnek, illetve tartózkodnak – a szükségleteiknek megfelelően – akik valamilyen ok miatt elvesztették az otthonukat, vagy a családjuk nem képes gondoskodni róluk.

– Csak azokat tudjuk befogadni, akik nem fertőző betegek, az önellátásra alkalmasak, és hajlandók együttműködni az életkörülmények biztosításában. Itt nincs alkoholfogyasztás, viszont van tisztálkodási, mosási lehetőség, orvosi ellátást biztosítunk, és olyan foglalkozásokat szervezünk a bentlakóknak, melyek segítik felfedezni saját értékeiket, áttekinteni a gondolataikat a problémák felől a megoldás irányába. Egyes lakóink dolgozni járnak, mások alkalmi munkát vé-

Péter Zoltán és Boros Annamária előadóművészek közös, zene világnapi koncertje nagyon tetszett az ellátottaknak. A háttérben középen Hős Sándor intézményvezető

geznek, vagy itt, a közösségben tudják hasznossá tenni magukat – mondja az intézmény vezetője. Hős Sándor hozzáteszi: jelenleg 37-en vannak, akik igénybe veszik az átmeneti szállás, a nappali melegedő vagy az éjjeli menedékhely lehetőségét.

– A beköltözésnél szokott kiderülni, mi vezetett a krízishelyzetig. Több ellátottunknak stroke-ja volt, van olyan, aki egy rossz döntés miatt anyagilag tönkrement, van, aki pszichés problémával küzd. Nekünk mindenkivel meg kell találni a hangot. Szakképzett

világgal. A tevékenységünk megítélése jó a városban: egy pékségtől hetente többször kapunk élelmiszeradományt, egy pedikűrös pedig térítésmentesen eljár ide rendbe hozni az ellátottak lábát. Nem feledkezünk meg azokról sem, akik télen is inkább az utcán maradnak: hetente egy éjszakán felkeresük őket ott, ahol a hideg elől meghúzódnak és felajánljuk a segítségünket. Küldetésünk, hogy senki se maradjon ellátás, gondoskodás nélkül – mondja Hős Sándor intézményvezető.

VARGA MÁRTA

Hogyan kell evangelizálni a mai világban?

Ferenc pápa 21 új bíborost kreált szeptember 30-án a Szent Péter téren. Az új kardinálisokat arról kérdezte a Catholic News Agency amerikai katolikus hírügynökség, hogy hogyan kell az egyháznak hirdetni az Örömhírt a mai modern világban.

Grzegorz Rys, a lengyelországi Łódź érseke szerint az evangelizálásnak két kulcsa van: „Az első az, hogy hallgassuk az evangéliumot, mint élő igét. Ez azt jelenti, hogy hallgatunk Krisztusra és a Szentlélekre. A második pedig az, hogy meghallgassuk az embereket, különben nincs evangelizáció. Mert az evangelizáció végső soron az ember találkozása egy személlyel: a velünk élő embertárs személyével és a hozzá érkező Krisztus személyével. Tehát meg kell hallgatni mindkettőt, különben nem lesz találkozás” – fejtette ki.

Christophe Pierre érsek, az Egyesült Államok apostoli nunciusa kijelentette: ma nagyon nehéz átadni a keresztény értékeket. „Az egyház számára az a kihívás, hogy elérjük az embereket. Ezt mondja Ferenc pápa folyamatosan, hogy el kell érniük az embereket, ahol vannak, meg kell érteniük őket, párbeszédet kell folytatnunk velük, és be kell mutatnunk nekik az örömhírt, de új kontextusban. Meg kell találnunk a módját, hogy új kontextusban hirdessük a jó hírt” – mutatott rá.

Stephen Brislin, a Dél-Afrikai Köztársaság fővárosának, Fokvárosnak az érseke is úgy látja, ma az egyház számára a legnagyobb kihívás az evangelizálás. Különösen a fiatalok irányába jelentős feladat,

és úgy látja, ma az egyház számára a legnagyobb kihívás az evangelizálás. Különösen a fiatalok irányába jelentős feladat,

„hogy úgy tudjuk bemutatni a hitet, hogy az hatással legyen rájuk és megértsék” – emelte ki. Hozzáfűzte: „Nemcsak azáltal evangelizáljuk az embereket, hogy beszélünk hozzájuk, hanem különösen azzal, ahogyan éljük az életünket, és ahogyan a magatartásunk és etikus viselkedésünk hirdeti, hogy kik vagyunk és mik vagyunk”.

Américo Aguiar, a portugál Setúbal püspöke azt emelte ki, hogy „meg kell találnunk az egyensúlyt ebben a digitális világban. A fiatalok életvitele, kapcsolattartási módja más, mint a miénk” – mondta. „Nekünk, lelkipásztoroknak alkalmazkodnunk kell ehhez az új kultúrához. Ahogy II. János Pál mondta: az új evangelizációnak újnak kell lennie a lelkesezésben, a módszerekben és a kifejezőmódban. Azt hiszem, még mindig ott tartunk, hogy keressük, alkalmazkodunk és áttérünk az új módszerekre és kifejezőmódokra, de Krisztus és az evangélium mindig ugyanaz marad” – hangsúlyozta.

„Azt gondolom, hogy a mai korban a legfontosabb a párbeszéd” – mondta Stephen Ameyu Martin Mulla, a dél-szudáni főváros, Juba érseke. „Az emberek közti párbeszéd nélkül nem lesz könnyű együtt élni. De ahol párbeszéd van, ott mindig lehetőség van arra, hogy ötleteinket összehozzuk, megosszuk, és közös lépéseket tegyünk. De párbeszéd nélkül az életünk bo-

nyolulttá válik a társadalomban, sőt a családban is” – nyomatékosította.

Ángel Sixto Rossi, az argentin Córdoba érseke szerint „amihez a pápa mindig ragaszkodik, az a közelség. Nem szolgálhatsz, ha nem vagy közel és nem figyelsz oda. Meg kell hallgatni a nép örömet, bánatát, gyötrelmét, hogy válaszokat tudjunk adni. Nem szabad a levegőbe beszélni, hanem a konkrétumra reagáló válaszokat kell adni. Úgy gondolom, hogy a pápa ezért ragaszkodik a közelséghez. Nemcsak testi közelségről, hanem egzisztenciális, lelki közelségről van itt szó” – magyarázta.

Agostino Marchetto érsek, volt apostoli nuncius és az Átfogó Emberi Fejlődés Dikasztériuma nyugalmazott titkára kijelentette, hogy az evangelizáláshoz ma a szeretetre van a legnagyobb szükség. „Az igaz szeretetre, amely szem előtt tartja, hogy mi az ember. Arra a szeretetre, amely nem csupán egy érzés, hanem tiszteli az embert, tudja, mit jelent önmagunkból adni, mit jelent nem énközpontúnak lenni” – fejtette ki.

„Azt látom, hogy ma az egyháznak azt kell elmondania az embereknek – legalábbis én ezt mondom –, hogy számomra Jézus a legcsodálatosabb dolog, ami az életemben történhet” – nyilatkozta Pierbattista Pizzaballa olasz ferences szerzetes, jeruzsálemi latin pátriárka.

Stephen Chow Sau-yan hongkongi püspök fontosnak tartja, hogy Ferenc pápa értelmezésében „az evangelizációnak

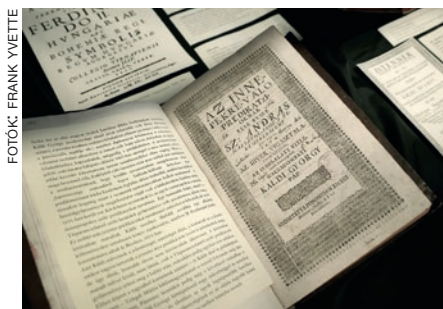
valójában az a célja, hogy segítsen az embereknek megérteni Isten szeretetét – anélkül, hogy katolikusokká akarnánk változtatni őket”. Cél, hogy megértsék: „a mi Istenünk szeretetet jelent, jóakaratot és jobb életet. E nélkül nem tudnak megérteni minket. Tehát az evangelizációnak Isten megismerését kell jelentenie, aki a szeretet” – húzta alá.”.

KAMOCSA GÁBOR

Kulturális mozaik

Szagrális kiállítás-füzér Szeged szívében

A nyárutó három szagrális tematikájú kiállítással fogadta a Szegedre látogatókat egymástól pár lépésnyi távolságra. A Somogyi-könyvtár a Szentírás első magyar nyelvű katolikus fordítója, *Káldi György* születésének 450. évfordulója előtt tisz-

FOTÓK: FRANK VETTE

telgett a régikönyves gyűjtemény hagyományos tematikus szemléjével. Minthogy a könyvtárt alapító esztergomi kanonok, Somogyi Károly nem csupán tudós főpap, de Európa-szerte ismert bibliofil is volt, gyűjteményének egyik pillérét éppen a teológiai irodalom, ezen belül a nagy becsben álló és ritkaság számba menő Biblia-kiadások képezték. Mind teológiai, mind könyvészeti szemszögből páratlan hagyatékában egyebek közt rézmetszetekkel gazdagon ékített többnyelvű, úgynevezett poliglott bibliák is találhatók, amelyek könyvészeti értékükön túl a szentírás-tudomány kibontakozásának, a reformációt követő hitvitáknak voltak megkerülhetetlen forrásai, és közülük több eredetileg is csupán tucatnyi példányban látott napvilágot.

A műkincsnek számító bibliák kiállításának szomszédságában, a Fekete-házban a szegedi ferencesek 1929-ben indult, a kommunista hatalomátvételig tartó kínai missziójának tárgyi emlékei kerültek közönség elé. A Móra Ferenc Múzeum idei „kínai évadának” kísérőrendezvényeként létrejött tárlaton egyebek mellett porcelán edények, viseleti dara-

bok, hangszerek és a kínai keresztény festő, *Chen Lukács* alkotásai tekinthetők meg. A Dóm Látogatóközpont *Mindszenty József* bíboros emléke előtt tiszteltett életrajzi dokumentumokat és az utolsó magyar hercegprímás életútjától ihletett képzőművészeti alkotásokat felvonultató tárlatával.

A dzsungel és más egzotikumok

A Reök-palota nyárázó tárlatán egy Thaiföldre elszármazott magyar képzőművész, a nyíregyházi születű, Victor Vasarely által pártfogolt *aatoth franyo* kísérleti műfajú és technikájú alkotásai idézték a közönség elé a trópusok füledt és színpompás világát. A művész párizsi kiállításával szinte egyidőben mutatta be alkotásait a hazai közönségnek. A Dóm Látogatóközpontban a székesegyház belső dekorációját befejező, a gyulai Nádi Boldogasszony-plébániatemplom és a békéscsabai Jézus Szíve-templom falképeit jegyző

Munkácsy-díjas művész, *Patay László* emlékkiállítása mutatta be az egyik utolsó magyar falképfestő mester életművét. A szokásokhoz híven a szegedi Rajz-Művészettörténet Tanszék galériájában mutatták be alkotásait a XXXIII. Plein Air Csongrádi Művésztelep magyar, német, török, romániai és szerbiai alkotói. Az egyik legrangosabb hazai képzőművészeti seregszemle, a 69. Vásárhelyi Őszi Tárlat 174 kiállított alkotáson keresztül nyújt bepillantást képzőművésztünk legfrissebb irányiba az Alföldi Galériában.

Karmesterverseny, nyertes nélkül

A Szegedről indult világklasszis dirigens, Fricsey Ferenc szellemisége előtt tiszteltett a szegedi Szimfonikus Zenekar közreműködésével és társ-szervezésében lezajlott nemzetközi karmesterverseny, amelynek főhívására mintegy ötszáz jelentkezés érkezett a Föld minden tájáról. A londoni Royal Filharmonikusok igazgató karmestere, *Vaszilij Petrenko* által elnökölt zsűri első díjat végül nem osztott ki. A díjazottak fellépési lehetőségeket kaptak rangos helyszíneken, az pedig kétségen felül áll, hogy a karmester-jelöltek megmérettetése nem csupán a verseny indulóinak karrierjére lesz jótékony hatással, de emeli a szegedi zenekar nemzetközi elismertségét is.

A Kulturális Örökség napjai

Szeptember harmadik hétvégéje 1987 óta, immár 50 országban a kulturális örökség bemutatásának, megismer-tetésének ünnepi alkalma. A hely-

ismeret-helytörténet odaadó munkásai errefelé sem tétlenkedtek: Szegeden egyebek közt a díszes kupolák nyomába eredhettünk, felkereshettük a Belvárosi temető nevezetes sírjait, de megnyílt a látogatók előtt a nagypolgári Landesberg-palota is. Helytörténeti séták fogadták az érdeklődőket Hódmezővásárhelyen, Makón egyebek közt az ortodox zsinagóga, a Kálvária-kápolna és a Mindszenty-emlékszoba, Békéscsabán a Munkácsy Emlékház nyílt várta a látogatókat rendkívüli vezetésekkel.

M. Á.

Csanádi egyházmegyei papi sorsok 1956-ból

Ezüstmise az internálótáborban

Az 1956-os forradalom és szabadságharc eseményei, valamint az azt követő megtorlások érintették egyházmegyéink papságát is. Az alábbiakban néhányuk – jellegzetesnek tekinthető – sorsát mutatjuk be röviden, mintegy illusztrálva a kommunista diktatúrának a katolikus egyházhoz való viszonyulását.

Hamvas Endre csanádi püspök a forradalom kitörése után, 1956. október 25-én körlevelet fogalmazott. Kérte papjait, hogy „ezekben a mozgalmas napokban szeretettel és nyomatékkal óvják a híveket minden erőszakos lépéstől és rendzavarástól”. Hamvas eredetileg körlevele utolsó szavainak a következőket szánta: „Őszinte szimpátiával fogadtuk az ifjúság lelkes megmozdulását és bízunk jogos kívánságaik békés megvalósulásában.”

A főpásztor ezzel a mondattal nyilván a szegedi egyetemisták mozgalmára, s az első autonóm magyar felsőoktatási hallgatói érdekképviseleti szervezet, az 1956. október 16-án, Szegeden létrejött MEFESZ (Magyar Egyetemisták és Főiskolások Szövetsége) tevékenységére utalt, amelyet a forradalmat kirobbanító szikrának tarthatunk. Ezt az utolsó mondatot azonban – az öncenzúra és a megfélemlítettség egyértelmű megnyilvánulásaként – a püspök kihúzta fogalmazványáról.

Az 1956. október 23-i forradalom egyébként új helyzetet teremtett a magyar katolikus egyházban. Mindszenty József bíboros október 31-én kiszabadult 1948 karácsonya óta tartó fogságából, s másnap átvette az esztergomi főegyházmegye vezetését Hamvas Endrétől, aki a Szentszék megbízásából 1950-től apostoli adminisztrátorként vezette az érsekséget. November 4-én azonban az Egyesült Államok budapesti nagykövetsége volt kénytelen menekülni a forradalmat leverő szovjet csapatok elől, így az esztergomi érsekség ügye ismét Hamvasra maradt. Horpácsy Ignác öttömösi szervezőlelkész – mivel 1956 őszén befogadott néhány, a kommunista megtorlás elől menekülő embert – egy évre volt bebörtönözve. Letartóztatásakor gumibottal többször megverték, majd másik hét emberrel együtt megbilincselve vasláncra fűz-

ték, és a szegedi Csillagbörtönből úgy vitték a kistarcsai internálótáborba, ahol nyolcvan emberrel zárták egy terembe, és ahol két rabnak kellett egy ágyban fekdnie.

Fogsága idején, 1957. június 29-én emlékezhetett meg pappá szentelése huszonötödik évfordulójáról. Titokban mutatta be ezüstmiséjét, ám az államhatalom ezt sem tűrte. Mint visszaemlékezésében írta: „Másnap szólítottak. Átvittek a fogdába. Három nap ott voltam. Mindennap jött egy nyomozó és megkérdezte tőlem: tudom, hogy miért vagyok itt? Mondom: nem tudom. Három nap után kiengedtek a fogdából. Amikor kivezettek láttam az alagsorban egy összevert embert. Élt-e, vagy holt-e, nem figyelhettem meg. Maga még él? – visszajöttömkor ezt kérdezte az őr. Máskor legyen óvatosabban misével! – mondta.”

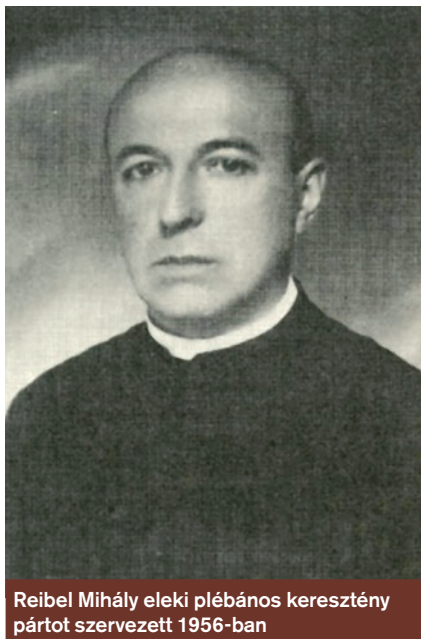
Lotz Antal – aki egyházmegyéink levéltárosaként és a szegedi hittudományi főiskola egyháztörténész tanáraként, s a csanádi püspökség modern kori történetének kutatójaként is jelentős – 1960 nyarán mint csanád-palotai káplán került letartóztatásra. Megtalálták ugyanis nála a *Kedves barátom* című körlevélnek – amely-

ben a budapesti kispapok 1957-ben tájékoztatták a vidéki papságot a forradalmat követő eseményekről – a borítékját. Bár magát a levelet már elégette, szervezkedés vádjával mégis bebörtönözték, és csak 1963 márciusában szabadulhatott.

Reibel Mihály a két világháború között parlamenti képviselő és eleki plébános volt. 1957 és 1959 között szenvedte meg a kádári diktatúra börtönét, mert 1956-ban a forradalom és szabadságharc napjaiban Budapestre utazott, ahol – régi politikai kapcsolataira alapozva – keresztény párt szervezésébe fogott.

Reibel Mihály a két világháború között parlamenti képviselő és eleki plébános volt. 1957 és 1959 között szenvedte meg a kádári diktatúra börtönét, mert 1956-ban a forradalom és szabadságharc napjaiban Budapestre utazott, ahol – régi politikai kapcsolataira alapozva – keresztény párt szervezésébe fogott.

M. P.

Reibel Mihály eleki plébános keresztény pártot szervezett 1956-ban

Erősödött az akadémia megtartó ereje

A nyári felkészülés során minden korosztály elvégezte azt a munkát, melyre szükség van a bajnoki év sikeres kezdetéhez. Herczeg Gábor utánpótlás szakmai vezető ezzel kapcsolatban kiemelte, a tizenkét korosztály ugyan az ideálisnál több helyszínen végzi az edzőmunkát, de a kitűzött célok eléréséhez alkalmazkodásra is szükség van.

Az itt futballozó fiatalok távlatilag egyébként is a Szeged-Csanád Grosics Akadémia felnőtt együttesében szeretnének játszani, akkor pedig már úgyis a Szent Gellért Fórum gypére futhatnak ki.

Ezzel kapcsolatban mindenképpen említést érdemel, hogy míg a korábbi években szezononként jellemzően hét-nyolc játékos is eligazolt a nagy akadémiák valamelyikére, addig az utóbbi egy-két évben ez a szám alaposan lecsökkent, legutóbb két játékos váltott így klubot, vagyis jelentősen erősödött a szegedi bázis megtartó ereje.

– Büszkék vagyunk azokra a fiatal, nálunk nevelkedő játékosokra, akik az ország legnagyobb klubjaihoz igazolnak, ugyanakkor egy-egy váltás

Herczeg Gábor: szeretnének megtartani a legjobb játékosokat!

esetén kettős érzések vegyülnek bennünk. Mindenképpen siker, ha egy játékosunk egy erős gárdához igazol, a fő célunk ugyanakkor az, hogy

FOTÓ: GÉMES SÁNDOR

ezek a tehetségek nálunk bontogassák szárnyaikat, és szegedi színekben lépjenek pályára felnőttként is – hangsúlyozta Herczeg Gábor.

A szakember elmondta, a gyerekek egyre nagyobb számban látják a lehetőséget a Szeged-Csanád Grosics Akadémiában, a klubnál pedig azért

dolgoznak, hogy itt is legyen esélyük a teljes kibontakozásra. Ezt a folyamatot, vagyis az utánpótlásból a felnőttek közé kerülést segíti az is, hogy Bilics Igor utánpótlás edzőként immár a felnőttek stábját is erősíti, vagyis intenzívebbé vált a kapcsolat a két szakág között. A felnőtt gárda vezetőedzője, Alekszandar Sztevanovics is szerepet vállal az edzői szakmai napon, sőt foglalkozást is tartott ezen, és nagy figyelemmel követi a fiatalabb

játékosok fejlődését. Herczeg Gábor kiemelte, felnőtt és utánpótlás szinten is szeretnének a régió vezető klubjává válni. Ennek az útnak az egyik fontos állomása lehet az az őszi auditáció, melyet az ismert Double pass végez Szegeden.

cs. Á.

Jól kezdődött a bajnoki év

Nem lehet panasz a kezdésre, legalábbis a Szeged-Csanád Grosics Akadémia együtteseinek számára jól indult az év. A szakemberek szerint még az idősebb korosztályoknál sem az eredmény a legfontosabb, hanem az, hogy a játékosok fejlődjenek, ugyanakkor a futballt gólrá játsszák, és mindenki a győzelemre hajt. U19-es együttesünk cso-

portjában az élmezőnyhöz tartozik, ahogy az U17 is, vagyis mindkét gárdánál van nyoma az elmúlt évek munkájának, illetve a nyári felkészülésnek. Az U16 e sorok íráskor a második helyen volt, az U15 pedig az ország legerősebb egységeivel szemben is helytállt, míg az U14-et szintén az „éltanulók” között jegyzik.

Bálint Sándor boldoggá avatásáért imádkoztak

Bálint Sándor Pálffy utcai emléktáblájának, majd Mátyás téri szobrának koszorúzásával kezdődött augusztus 5-én az alsóvárosi templom Havi Boldogasszony búcsúja. Aztán megtelt a ferences templom hívekkel, ahol a nyitómisért *Gyulay Endre* nyugalmazott püspök mutatta be a hitvalló tudós boldoggá avatásáért.

Virágozzék ki bennünk az Isten

Az egyházmegye kilenc településéről érkeztek résztvevők a Stella Maris Vendégházba augusztus 14-én, Nagyboldogasszony vigíliáján arra a lelkinapra, melyet nőknek hirdettek meg a Pasztorális Helynökség munkatársai. A Szeged melletti domaszéki tanynyavilág kiváló lehetőséget biztosított az egybegyűlteknél, hogy kilépjenek a hétköznapi elfoglaltságaiból, és az ima különböző formái, az elcsönnesedés, az egymáshoz való elfogadó

kapcsolódás útján ünnepeljék Mária mennybevételének napját.

Nyári lelkiprákrolat a személyes imáról katekéták számára

Személyes imáról szóló lelkiprákrolatot tartottak az egyházmegye 35 katekétájának augusztus 17–18. között a Zöldfás Lelkiprákrolatos Házban. A lelkiprákrolat címe a készülés idején született: „*Isten lábainál*” – és az eredmény valóban ez is volt. Az előadók most nem papok vagy szerzetesek voltak, hanem a Kecskeméti Imádság Háza három civil szolgálója.

Apa–fiú zárándoklat a Bakonyban

Második alkalommal szervezte meg a Szeged–Csanádi Egyházmegye CsaládKözpontja az Apa–fiú zárándoklatot, hogy a résztvevők töltsenek el egy hetet egymással, szánjanak kitüntetett időt, figyelmet önmagukra, egymásra, istenkapcsolatukra.

A Szeged–Csanádi Egyházmegye CsaládKözpontjának célkitűzése a családok egészséges működésének segítése, ebben igyekeznek újszerű és tartalmas lehetőségeket adni. Ilyen volt a 120 kilométeres zárándoklat is.

Tanévnyitó katekéták számára

Tanévnyitó alkalmat tartottak augusztus 25-én a Szeged–Csanádi Egyházmegye katekétái számára Orosházán. A legfontosabb információk, tudnivalók és képzési lehetőségek ismertetése mellett *Serfőző Levente*, a SZEKI főigazgatója felhívta a jelenlét közel 150 katekétá figyelmét a folyamatos megújulás, a töltekezés fontosságára. A délelőtti további részében az egyházmegye különböző részeiről érkező katekéták és *Varga Attila* beszéltek megélt tapasztalataikról, a közösségekben és Istennel töltött idő fontosságáról, a katekéták lét örömeiről. A napot *Veni Sancte* szentmise zárta, melyet *Kiss–Rigó László* püspök mutatott be. A főpásztor homíliájában a katekéták ismérveit állította a jelenlét élé,

Ünnepi elismerések

Több a Szeged–Csanádi Egyházmegyéhez köthető, munkáját magas színvonalon végző szakember kapott elismerést augusztus huszadika alkalmából. Magas színvonalú munkájáért Magyar Érdemrend lovagkereszt polgári tagozat kitüntetését vehetett át *Lipcsei Imre László*, a Gál Ferenc Egyetem pedagógiai karának tanészékevezető főiskolai tanára. Kimagasló tevékenysége elismeréseként Magyar Arany Érdemkereszt polgári tagozat kitüntetésben részesült *Beke Szilvia*, a Gál Ferenc Egyetem gyulai karának dékánhelyettese, tanészékevezető főiskolai tanára.

Magas színvonalú szakmai munkájáért Magyar Ezüst Érdemkereszt polgári tagozat kitüntetését vehetett át *Párduczné Szöllősi Andrea*, a Gál Ferenc Egyetem gyulai karának főiskolai docense, a Magyar Család- és Nővédelmi Tudományos Társaság vezetőségi tagja.

Lonovics László festő- és grafikusművész, a Gál Ferenc Egyetem Pedagógiai Karának nyugalmazott főiskolai docense szintén magas színvonalú szakmai munkájával érdemelte ki a Magyar Ezüst Érdemkereszt polgári tagozat kitüntetését.

Magyar Ezüst Érdemkereszt állami kitüntetését vehetett át *Bíró Gyula*, a Gál Ferenc Egyetem volt képzésfej-

lesztési igazgatója, címzetes egyetemi docens, az egyetem Szarvasi Gyakorlóintézményének igazgatója. Elkötelezett, sokoldalú szakmai tevékenységéért *András Katalin*, a Szeged–Csanádi Egyházmegye Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató főigazgató-helyettese a Magyar Ezüst Érdemkereszt polgári tagozatát vehette át.

A díjazottak a kitüntetésekkel – balról jobbra Lipcsei Imre, Beke Szilvia és Lonovics László

► és kiemelte a megújulási forrásokhoz való visszatalálás fontosságát.

Püspöki misével nyitották a tanévet

A státusztörvény is szóba került a Szeged-Csanádi Egyházmegye által fenntartott köznevelési intézményekben dolgozók tanévnyitó ünnepségén. *Lipcsei Imre*, a SZEGEKIF igazgatója az egyházi oktatási-nevelési intézmények legfőbb erősségére, valamint az azok által képviselt keresztény értékekre emlékeztette a jelenlévő pedagógusokat. *Kiss-Rigó László* püspök arra biztatta az egyházmegye pedagógusait, hogy a tanév során Krisztusból merítsenek lelki erőt és szellemi világosságot. Az egyházmegye fenntartásába jelenleg 4 közép- és 39 általános iskola, 40 óvoda és 3 bölcsőde tartozik.

Falból híddá alakítanak a bibliai szövegeket

Akadály vagy segítség, azaz fal vagy híd a fiatalok számára a bibliai szöveg a válásos lelkület kialakulásában? Ez volt a legfőbb kérdése annak a háromezer általános és középiskolás diák részvételével az elmúlt hónapokban lezajlott szentírás-értelmezési felmérésnek, amelyet a 34. Szegedi Nemzetközi Bibliikus Konferencia főszervezője, *Benyik György* atya kezdeményezett. A feladatlapok összeállítását és kitöltését a Szeged-Csanádi Egyházmegye Katechetikai Intézetének munkatársai vállalták *Serfőző Levente* oktatási helynök vezetésével. A felmérés szervezői és értékelői a biblikus konferenciát nyitó kerekasztal-beszélgetésen osztották meg az eredményeket a nagyközönséggel.

Megáldotta a püspök a felújított mezőkovácsházi templomot

A mezőkovácsházi katolikus templomban tartott búcsúi szentmisén

Kiss-Rigó László, a Szeged-Csanádi Egyházmegye püspöke megáldotta a kovácsháziak tavaly felújított templomát. A beruházásnak köszönhetően az épület kívül-belül megújult. Megtörtént a templom homlokzatának és a templomhajó vakolat díszének kijavítása, az épület teljes külső homlokzatának festése, a meglévő bádogos szerkezetek teljes cseréje, valamint kiépült a csapadékvíz-elvezető rendszer. Elkészítették a templom tetőhéjazatának a cseréjét is. Lefestették a külső nyílászárókat, kiépítettek napelemes rendszert.

Kápolnával gazdagodott a vásárhelyi iskola

Az új kápolnát *Serfőző Levente* szeptember 8-án áldotta meg a Szent József Kertvárosi Katolikus Általános Iskolában. Az esemény kapcsán *Juhászné Wolf Edit* igazgató úgy fogalmazott, hiányzott életükből a liturgikus tér, egy olyan hely, ahol mindenki megnyugvásra lelhet.

– Kápolnánk nyugodt, csendes tere egy dolgos tanítási nap nyüzsgése, zaja után a diáknak és a tanárnak is lehetőséget ad arra, hogy meghallja Isten hangját – fogalmazott az igazgatónő.

Megáldották a Mária-szobrokat

Több tucatnyi Mária-szoborral érkeztek a hívek a szeptember tizedikei esti szentmisére az újszegedi Árpád-házi Szent Erzsébet-templomba. A Mária-napok keretében *Kondé Lajos* pasztorális helynök, a dóm plébánosa celebrált szentmisét, amelynek végén megáldotta a hívek szobrai.

A krisztusi ereklyék után nyomozott

Magyarok és lengyelek együtt ünnepelték szeptember 13-án a Szent Kereszt Felmagasztalásának napját. A programsorozat díszvendége *Grzegorz Górny* lengyel publicista volt, aki a krisztusi ereklyék hitelességét vizsgáló tudósok munkájába engedett bepillantást.

Grzegorz Górny ismertette azokat a szerteágazó vizsgálatokat, amelyek bebizonyították például az ovidéói arkendő, az argenteuil-i tunika, a szent keresztben talált deszka vagy éppen a torinói lepel hitelességét. Az ünnepség a dómбан folytatódott, ahol *Kiss-Rigó László* szeged-csanádi püspök celebrált szentmisét, amelyet a magyar és a lengyel nemzetért, a népek közötti együttműködésért ajánlott föl.

Átadták az ópusztaszeri sportcsarnokot

Szeptember 15-én adták át az ópusztaszeri általános iskola közelmúltban épült sportcsarnokát. A 381,8 millió forintos beruházás része volt még a 41 éve épült iskola nyílászáróinak cseréje, a homlokzat és a padlásfödém hőszigetelése, valamint a fűtési rendszer részleges korszerűsítése. *Kiss-Rigó László* püspök elmondta, a beruházás az egyház és az önkormányzat összefogásával valósult meg, és azt is elárulta: ő maga a tornaóránkon a rúdmászást szerette legkevésbé, a szekrényugrás viszont a kedvencei közé tartozott.

Jubilált a CsaládEgyetem

A CsaládEgyetem tizedik tanévét indították el a Katolikus Házban. A megnyitót *Kondé Lajos* plébános tartotta, aki úgy fogalmazott, mindenki minőségi kapcsolatra vágyik, de gyakran ezt nem könnyű megélni a családban.

A CsaládEgyetem olyan témákkal foglalkozik, melyek szorosan kapcsolódnak a hétköznapi élethez. Vannak nyitott előadások párkapcsolattal,

Isten áldását kérte a honvédekre Kiss-Rigó László püspök

Az október 4-i Tartalékos Honvédek Napja ünnepéhez kapcsolódva október 5-én Kiss-Rigó László szeged-csanádi püspök ünnepi szentmisét mutatott be a székesegyházban a Honvéd Vezérkar képviselőinek jelenlétében.

Predikációjában arról beszélt többek közt, hogy életünk során szellemi fegyverekre van szükségünk, az üdvösség sisakjára, a hit kardjára és a megigazulás páncéljára annak érdekében, hogy túléljünk, fejlődjünk és egészségesek legyünk lélekben. Kiemelte, hogy, annak érdekében, hogy az igazságot, az értékeinket, a hazánkat meg tudjuk védeni, nemcsak szellemi fegyverekre van szükség, hanem küzdeni és harcolni kell azért. A főpásztor hangsúlyozta, a történelemben és a jövőben is mindig szükség volt és van arra, hogy személyünk, értékeink és hazánk védelme érdekében legyenek olyanok, akik önként, bátorsággal és kitartással, akár az életüket áldozva vállalják a védelmet. Kiss-Rigó László azt kívánta, hogy Isten áldása kíséresse azokat, akik minderre vállalkoznak.

gyerekneveléssel, családi élettel kapcsolatos témákról, kapcsolatépítő és önismereti szemináriumok, tematikus műhelyek és páros terepgyakorlatok.

Szent Gellért-ünnep Bakonybélben

Szent Gellért ezer évvel ezelőtt megkezdett remeteségére emlékeztek és a Szent Maurícius Monostor újralapításának 25. évfordulóját ünnepelték a bakonybéli bencések szeptember 22–24. között. Szeptember 22-én Baán Izák, a monostor perjele mutatott be szentmisét, amelyen Kiss-Rigó László szeged-csanádi püspök is részt vett. Az ünnepi szentmise püspöki áldással fejeződött be. A napot a szegedi Solis Consort Barokk estje zárta. Az együttes a Szent Gellért Nemzetközi Zenei Fesztivál keretében érkezett Bakonybélbe. A barokk est egyúttal a szegedi fesztivál tisztelgése is volt Szent Gellért bakonybéli remeteségének 1000. évfordulója ünnepén.

Roma szakkollégisták találkoztak Pécsen

Augusztus 25-én vette kezdetét az a háromnapos pécsi kirándulás, amelyen a Szegedi Keresztény Roma Szakkollégium hallgatói első ízben ismerkedhettek meg újonnan érkező junior társaikkal. A Pécsi Evangélikus Roma Szakkollégium szervezte ugyanis idén a hálózat tanévnyitó ünnepségét, egyben kínált színes programokat, zenei élményeket, valamint közösségi és ismerkedési lehetőséget az ország 250 szakkollégiumi hallgatója számára.

Katolikus lett a pitvarosi iskola

Szeptembertől változás következett be a pitvarosi iskola életében. A szülők kezdeményezésére fenntartót váltottak, ezentúl katolikus iskolaként működnek tovább. Az átállás zökkenőmentes volt.

A tanévet az alsó és a felső tagozat egy épületben, a felújított, „nagy” iskolában kezdte. Az épületben 14 terem van, elfér mind a 8 évfolyam, külön nyelvi-, informatikai-, biológia-, fizika- és zenei termek is rendelkezésre állnak. Az iskolában ugyanazok a pedagógusok tanítanak, akik tavaly.

A diákok életében – akik már az előző évekből jól ismerték Kasuba Róbert plébánost – csak annyi változás történt, hogy felmenő rendszerben kivezetik az etika tantárgyat, és helyette hittant tanulnak heti két órában.

Ifjúsági találkozót tartottak Szegeden

Közös imával kezdték a napot az Alsóvárosi Templomban, majd tanúságtételek és előadások következtek, utána pedig kiscsoportos foglalkozások zajlottak. Több más mellett ezek a programok várták szeptember 30-án a Szeged-Csanádi Egyházmegye területéről érkező mintegy háromszázötven fiatalot, akik az Ifjúságpasztorációs Iroda által szervezett Szent Gellért Ifjúsági Találkozón vettek részt. A szegedi, több helyszínes esemény mottója a „Kelj föl!” volt. Ennek kapcsán Serfőző Levente kateketikai és ifjúsági referens a szentmisén Szent Gellért életéről beszélt. Biztatta a fiatalokat, hogy legyenek ők is az elsők a plébániájukon, ahogy annak idején Gellért püspök, és építsék a közösségüket.

PÓSA LAJOS

Verje meg az Isten

*Verje meg az Isten,
Veretlen ne hagyja,
Ki magyar létére
Magát megtagadja.*

*Szabadságunk fáját
Fosztja, – fosztogatja,
Leveleit, virágait
A viharnak adja.*

*Verje meg az Isten,
Nem egyszer, de százszor,
Ki magyar létére
Idegenhez pártol.*

*Ősi jussát önként
Idegennek dobja,
Kincseinket egy más fajnak
Kincstárába hordja.*

*Verje meg az Isten
Minden kis dolgába;
Ki magyar létére
Egy más faj szolgája,*

*Mást érez és mást mond
Talpnyaló nyelvével,
Háromszínű lobogónkat
Ronggyá tépi széjjel.*

*Verje meg az Isten,
Ki a magyart bántja,
Ki magyar létére
Száz örvénybe rántja.*

*Verje meg, verje meg
Minden haragjával!
Júdásverő két kezének
Tüzes ostorával!*